

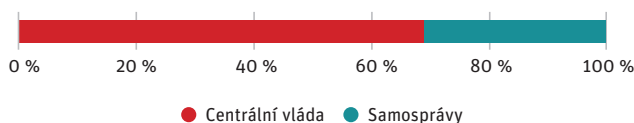
● **MĚSTO:**
2,9 mil. obyvatel

● **METROPOLITNÍ OBLAST**
4,4 mil.
(+9,0% pop. změna /5 let)

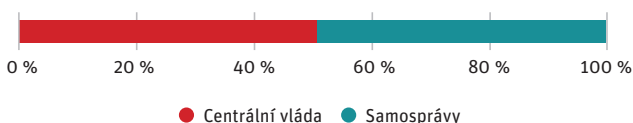
HDP: 119 % průměru HDP EU28
(-3,5% prům. roční změna HDP /5 let)

Jak fungují finance samospráv v Itálii

VEŘEJNÉ PŘÍJMY

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Itálie má **system dvou úrovní samospráv**; skládá se z 20 regionů a 7960 obcí. Třetí úroveň (prostřední, tvořená 107 provinciemi) byla zrušena v rámci reformy teritoriální organizace v lednu 2015.

Rámec systému financování samospráv a koordinace veřejných financí jsou stanoveny články 117 a 119 italské ústavy, které samosprávám udělují fiskální autonomii nad příjmy a výdaji. Fiskální decentralizace a procesy obecního federalismu byly zpomaleny hospodářskou krizí a následnými politickými změnami. Navzdory reformám cílícím na zvýšení příjmové kapacity a finanční autonomie jsou výdaje samospráv (a zejména výdaje investiční) omezené.

Samosprávy hrají s 54 % významnou roli ve veřejných investicích (OECD 57 %). Obce financují 47 % přímých investic samospráv, dalších 5 % financují metropolitní města a provincie (relikt bývalého členění na provincie v některých regionech); zbylých 48 % samosprávních investic financují regiony. Od hospodářské krize dochází k citelným škrtům v dotacích a v důsledku toho prudce poklesly investice samospráv. Tento útlum investic je doposud citelný (2007–2017 pokles ročně o 5 %). V roce 2016 investice samospráv tvořily jen 1,2 % HDP (OECD 1,7 %). V roce 2017 byl přijat ambiciózní investiční plán do infrastruktury (zejména dopravní). Itálie využívá Evropské strukturální a investiční fondy pro období 2014–2020 s cílem snížit regionální nerovnosti za pomoci infrastrukturních investic.

Ústavní reforma (2001) a zákon o fiskálním federalismu (2009) přispěly k posílení fiskální decentralizace Itálie. Cílem reformy bylo zvýšení fiskální autonomie, efektivity a odpovědnosti a také

zaručení adekvátní úrovně služeb napříč regiony. Tyto kroky vedou k navýšení počtu vlastních daní vybíraných obcemi a zvýšení podílu na daních státních, s cílem pokrýt výdajové položky samospráv. Dalším důsledkem reformy bylo nahrazení části transferů od vlády vyrovnávacími platbami z daňových příjmů.

Přesto v roce 2016 vládní transfery a dotace tvořily téměř 47 % příjmů samospráv (OECD 37 %) a zůstávají tak hlavním zdrojem příjmů. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech samospráv činí 40 % (OECD 45 %) a ostatní zdroje příjmů (poplatky a výnosy z majetku) jsou v mezinárodním srovnání nízké. Celkové příjmy samospráv se (podle stavu z roku 2016) dělí následovně: obce 31 %, metropolitní města a provincie 4 % a regiony 65 %. Daně přitom tvoří jen 38 % regionálních příjmů.

Díky postupným finančním reformám v posledních desetiletích značně vzrůstají daňové příjmy samospráv, a to z 25 % v roce 1997 na 41 % celkových příjmů samospráv po poslední reformě z roku 2009. V roce 2016 tvořily daňové příjmy samospráv 6 % HDP (OECD 7 %) a 20 % celkových veřejných daňových příjmů (OECD 32 %). Daňové příjmy samospráv jsou přitom tvořeny jak daněmi vlastními, tak sdílenými. Obce dostávají podíl z výnosu z daně z příjmu fyzických osob, ale nemají nad vybíráním daně kontrolu. Italské regiony mají několik vlastních daní. Nejdůležitější je regionální daň z produkce (imposta regionale sulle attività produttive – IRAP); mezi další regionální daně patří daň z vozidla (cca 9 % z daňových příjmů samospráv), daň ze skládkování a spalování odpadů a daňová přírůžka k dani z příjmu fyzických osob (addizionali regionali all – IRPEF).

Hlavním zdrojem daňových příjmů obcí je daň z majetku (18 % z daňových příjmů samospráv v roce 2016). Daň prošla v roce 2013 reformou, kdy byla vytvořena jednotná obecní daň (Imposta unica comunale – IUC), která zahrnuje daň z vlastnictví druhé nemovitosti (za první, tedy nemovitost s trvalým bydlištěm majitele se daň od 2014-2015 neplatí), daň za služby a daň za svoz odpadu. Reforma katastrálních hodnot stále plně nevyužila potenciál daně z majetku. V roce 2016 tato daň tvořila 1,1 % HDP (odpovídá průměru OECD). Mezi obecní daně také patří daň z reklamy a turistická daň.

Itálie má dva oddělené systémy transferů: jeden systém pro regiony a jeden pro obce. Reformy posledních desetiletí stanovily principy pro oba systémy, které zavazují centrální vládu k určení a zajištění adekvátního financování obdobné úrovně základních služeb ve všech městech a regionech.

Zákon z roku 2009 nařizuje, aby při výpočtu přidělovaných dotačních částek byly užity jak standardní výdaje, tak fiskální kapacita samospráv; nahrazuje tak původní systém, kde dotace vycházely spíše z historicky zažitých úrovně a nebyly podloženy vzorci. Systém je v současnosti v procesu implementace.

Systém vyrovnávání úrovně služeb je prováděn především za pomoci nástroje vyrovnávacích fondů. Na úrovni regionů transfery slouží především k pokrytí základních veřejných služeb (zdravotní péče, sociální péče a vzdělávání) v regionech s nízkými vlastními výnosy z daní. **Na úrovni obcí jsou vyrovnávací fondy financovány jak podílem na majetkové dani, tak příspěvky od centrální vlády.** Transfery na obecní úrovni jsou dotacemi běžnými, nevázanými na účel, alokovanými dle fiskální kapacity a potřebnými výdaji obcí na zajištění svých základních funkcí. Od roku 2014 část vyrovnávacích fondů směřuje k podpoře nově sloučených obcí. Mimo to italské obce mohou obdržet i účelově vázané transfery na specifické investiční projekty.

Italské obce mohou vybírat řadu poplatků: za reklamu, za zábor veřejného prostoru ekonomickými aktivitami a pro pokrytí výdajů za veřejně prospěšné práce hrazené obcí. Regiony jsou také oprávněny vybírat poplatky. **Podíl**

poplatků na příjmech samospráv (11 %) byl v roce 2016 nižší než průměr OECD (15 %). Samosprávy mohou navíc získávat finance z podnikání, komerčních aktivit, výnosů z majetku, úroků či dividend. Rovněž byly přijaty vyhlášky, které umožňují v rámci federalismu přidělení části státního majetku obcím.

Zdroj: <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Observatory-on-Subnational-Government-Finance-and-Investment.htm>

Linka metra C

Nejnovější linka římského metra s 18,5 km (z toho 8,2 km na povrchu) a 22 stanicemi

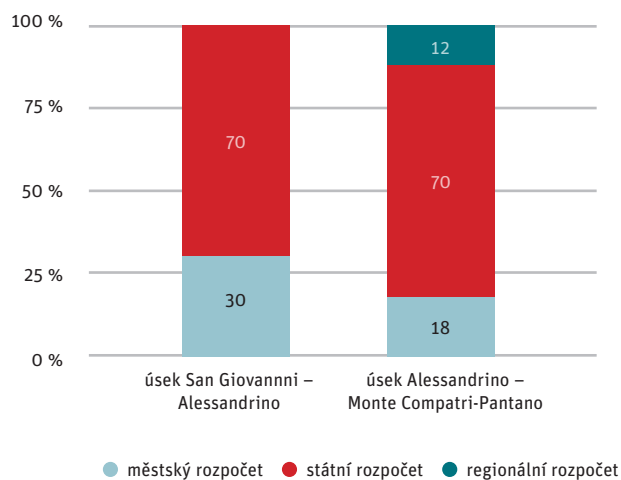
Plně automatická linka spojující centrum s východem města. Výstavba linky C započala v roce 2006. První, nejvýchodnější, úsek (12,5 km a 15 stanic) byl otevřen v roce 2014. Druhý úsek (5,4 km a 6 stanic) byl otevřen v roce 2015. Poslední úsek (600 m) s přestupní stanicí provazující linku C se zbytkem sítě římského metra byl otevřen v roce 2018. Od roku 2013 je ve výstavbě centrální úsek mezi Lateránskou bazilikou a Koloseem, otevření je plánováno na přelom let 2022 a 2023.

Jednou z překážek pro výstavbu metra v Římě je téměř 100% pravděpodobnost nalezení historických artefaktů v podzemí, což vede nejen ke specifickým způsobům ražby tunelů, prodražení a prodloužení výstavby, ale i ke změně projektů během výstavby.

Z hlediska struktury úhrady investičních nákladů na „předměstskou“ část (úsek Alessandrino–Monte Compatri-Pantano) přispěl z 12 % region Lazio.

Linka metra C v Římě

Zdroj: Wikipedia, Urbanrail.net